చెంచురాణి

కర్నూలు నుంచి శ్రీశైలము వెళ్లేటప్పుడు తోవలో నాగలూటి అనే గ్రామము వద్ద - యాత్రికులు మజిలీ చేస్తారు. ఆ చిన్న గ్రామములో కాపురమున్న వాళ్లందరూ చెంచువాళ్లే. దానికే ఈ మధ్య బైరాగి కట్ట అని మొండికట్ట అనీ పేర్లు వచ్చాయి.

నాగలూటిలో దేవాలయము ఉన్నది. దానికి ఎదురుగా నెగళ్లు వెలిగించి యాత్రికులు రాత్రులు గడుపుతారు. కొందరు దేవాలయ మండపము మీదకెక్కి పడుకుంటారు.

నాగలూటి గ్రామము అడవుల మధ్య ఉన్నది. మామిడి చెట్లూ, వెదురు దుబ్బులూ అక్కడ ఎక్కువగా పెరిగి ఉన్నవి. మాఘమాసములో తాండ్రచెట్లు బాగా పుష్పిస్తవి. ఆ పువ్వుల సౌరభము రాత్రివేళ నాగలూటి ప్రాంతాల వ్యాపిస్తుంది. అప్పుడే మామిడికాయలూ చిలక కొట్టులూ రాలటం ఆరంభం. చెంచువాళ్లు ఆ కాయలూ పళ్లు తిని పొట్ట నింపుకొంటారు.

వేసవి కాలములో నాగలూటి వద్ద మృగభయము కద్దు. రాత్రివేళ అప్పుడప్పుడు నీళ్లు తాగడానికి ఒక్కొక్క పెద్దపులి ఆ ప్రాంతాలకు వస్తూ ఉంటుంది. అందుకోసమే.

యాత్రికులు నిద్రమాని నెగళ్ల చుట్టూ కూర్చుంటారు.

నాగలూటి దగ్గిర చిన్న నీళ్లకుండు (పుష్కరిణి) ఉన్నది. ఆ కుండలోకి ఎప్పుడూ పాతాళగంగ ధారగా వచ్చిపడుతూ ఉంటుంది. ఆ కుండులోనే యాత్రికులు స్నానము చేయడము. ఆ నీళ్లే గ్రామస్థులు తాగడము. ఆ నీళ్ల కోసమే పెద్దపులులు రాత్రివేళ రావడము కూడాను.

నల్లమల కొండలు అరణ్యమయము. అక్కడక్కడ చెంచు గూడెములు చాలా కలవు. నాగలూటి అటువంటి చెంచుగూడెమే. ఈ కొండలోనే పుణ్యక్షేత్రములు కలవు. శ్రీశైల మన్నిటిలోను మహత్తు కలదని ప్రసిద్ధి కెక్కినది. శ్రీశైలము మీది రాళ్లన్నీ శివలింగములేనట. శ్రీశైలము మీది చెంచులందరూ సిద్ధులేనట.

శ్రీశైలమును బట్టి నల్లమల కొండలకూ అందలి అరణ్యములోని చెట్లకూ కూడా మహత్తు కలిగింది.

ఒకయేడు శివరాత్రికి శ్రీశైలము వెళ్లి తిరిగివస్తూ కొందరు యాత్రికులు నాగలూటి సమీపాన వంట చేసుకొంటున్నారట. వారికి ఆ నాటికి ఒక చెవులపిల్లి ఆహారము కానున్నది. కుండలో దాని మాంసముంచి కూర వండుతూ కలియబెట్టడానికి ఏమీ లేక కర్రముక్క పక్కన పడిఉంటే దానితో ఆ కూర కలియబెట్టేసరికి కుండలో నుంచి చెవులపిల్లి బుడుంగున బయటికి దుమికి పారిపోయిందట. సంజీవినికున్న ప్రభావము నల్లమల కొండమీది కొన్ని చెట్లకు కలదట.

చెట్లకే కాకుండా అక్కడ వాసముచేసే సిద్ధులకు కూడా ఇటువంటి మహత్తు కలదట.

మనుష్యులకు ఆకలి లేకుండా ఉంటే ఎంత బాగుంటుందో, ఏ తాపత్రయమూ లేకుండా హాయిగా భగవన్నామస్మరణ చేస్తూ కాలం గడపవచ్చును కదా అనుకునేవాడు ఒక బ్రాహ్మడు. అతడు అగుపించిన బైరాగులనందరినీ ఆశ్రయించి ఆకలి లేకుండా చేసుకొందామని చాలా ప్రయత్నించినాడు. ఒకమారు అతడు నల్లమల కొండలలో ఒక సిద్ధుడిని చూచాడు. ఆ సిద్ధుడు ఏదో పసరు తాగించి ఆ బ్రహ్మడికి ఆకలి లేకుండా చేశాడు. అప్పటికి సంతోషించినప్పటికీ ఆ బ్రహ్మడు తరువాత పడ్డ ఆందోళన ఇంతా అంతా కాదు.

భగవన్నామస్మరణ అంటుండగా తనకేదో జాడ్యము సంభవించినట్టు అతడు భావించి ఎన్నో మందులు మింగాడు. లాభము లేకపోయింది. తుదకొక బైరాగి అతనికి తటస్థపడ్డాడు. ఆ బైరాగి అతనికో మందిచ్చినాడు. ఆ మందు ప్రభావము వల్ల అతడు పూర్వము తానుతిన్న పసరు కక్కివేసినాడు. ఆ బైరాగి ఆ పసరు తాను తిని క్షుధను జయించి అంతరాయరహితమైన సమాధిలో ప్రవేశించాడు. నల్లమల కొండల ప్రభావము అట్టిదని లోకులు చెప్పుకొంటారు.

నాగలూటి గూడెములో చాలా వెదురు గుడిసెలున్నవి. కాని ఒక గుడిసె మాత్రము దూరముగా ఒక మామిడి చెట్టు కింద పుష్కరిణికి సమీపముగా ఉన్నది. ఆ గుడిసెలో ఒక చెంచెత ఒక చెంచు బాలుడూ కాపురమున్నారు.

చెంచుది ముసలిది. నల్లని శరీరము. వయస్సులో అందకత్తె. ఇప్పుడు శరీరమంతా ముడతలు పడ్డది. చెంచుబాలుడు చామనఛాయ రంగు, నీలిరంగు కళ్లు, రాగి వెంట్రుకలు, చెంచుబాలునకు ఇరవై సంవత్సరముల వయస్సు. ఇతడు ముసలిదాని కొడుకే. పగలు వేటాడి తనకూ తల్లికీ సరిపోయినంత ఆహారము సంపాదించేవాడు. ముసలిది ఎప్పుడూ గుడిసెముందు ఏదో పరధ్యానముగా ఆలోచిస్తూ కూర్చుంటుంది. అక్కడ చెంచువాళ్లందరూ ఆమెను చెంచురాణి అని పిలుస్తారు.

యాత్రికులు ఆమెను చూచి చెంచురాణీ అని పిలవడము విని ఆమె గొప్ప సిద్ధురాలని భావించి కొబ్బరి కాయలూ అరటిపళ్లూ ఆవిడకు సమర్పిస్తూ ఉంటారు. ముసలిదాని దృష్టి పళ్లమీదగాని యాత్రికులమీదగాని ఎప్పుడూ పడలేదు. అప్పుడప్పుడామె ఈ రీతిగా గొణుగుకొనేది "సముద్రాలు, సముద్రాలమధ్య దేశం. దేశంలో ఊళ్లు. ఒక ఊళ్లో నా దేవుడు. "యాత్రికులకు ఈ మాటలు అర్థమయ్యేవి కావు.

ముసలిదానికి చిన్నతనములో తల్లిదండ్రులుంచిన పేరు లచ్చి. మధ్యకాలములో వచ్చిన పేరు బెస్సీ. అంత్యకాలములో వచ్చిన పేరు చెంచురాణీ. ఆమె కొడుకు పేరు వీరభద్రుడు.

ఆమె ఇతరులతో ఎప్పుడూ మాట్లాడలేకపోయినప్పటికీ కొడుకుతో అప్పుడప్పుడు ప్రసంగించేది. సముద్రాలు దాటి దేశాలుదాటి తనను తన కొడుకు తీసుకొని వెళ్లగలడేమో అని అడిగేది. సముద్రాల మధ్య దేవతల దేశాలు చూడడానికి అతనికి కుతూహలము ఉన్నదేమోనని కనుక్కొనేది. అక్కడ అడవులు ఉంటాయా అక్కడ వేటాడవచ్చునా అక్కడ చెంచువాళ్లుంటారా అని అతడడిగేవాడు. అక్కడ మన దేవుడున్నాడు. పెద్దవాడవైనాక అక్కడకు నన్ను తీసుకొని వెళ్లవా అని ఆమె ప్రశ్నించేది. వీరభద్రుడు ఆమె మాటలర్థము చేసుకొనలేక ఒక్కొక్కప్పుడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చేవాడే కాదు.

ఉరులొడ్డిపట్టి తెచ్చిన క్షుద్రజంతువులూ, కాయలూ పళ్లూ ఊచబియ్యమూ తేనెపట్టుల మైనమూ ఆమె దేహాన్ని పోషిస్తున్నవి. ఆమె హృదయమును పోషించడమునకు తన కొడుకు విగ్రహమూ తన ఆలోచనలూ ఉండేవి.

అప్పుడప్పుడామె నిట్టూర్పు విడిచేది. వాయువు కూడా అప్పుడే ఏ చెట్ల సందునుంచో నిట్టూర్పు విడిచేది.

ఆమె అప్పుడప్పుడు కన్నీళ్లు విడిచేది. చెట్ల ఆకుల నుండి అప్పుడే మంచు బిందువులు రాలేవి.

ఆమె అప్పుడప్పుడు కొడుకును కౌగిలించుకొని నీవే నా దేవుడవా అనేది. నేను కాదనేవాడతను. కాని ఆ మాటలామెకు వినబడకుండా వెదురు దుబ్బులు కీచుమని ధ్వనిచేసేవి.

ఆ ప్రాంతములలో నివాసము చేసే చెంచువాళ్లందరూ వీరభద్రుణ్ణి చెంచురాణీ కొడుకనే పిలిచేవారు.

అతనిని వాళ్లందరూ గరవముగా చూచేవారు. వీరభద్రుడు వేటాడడములో నేర్పరి. విల్లమ్ములు పుచ్చుకొని అడవిలోకి వేటకువెళ్లి అతడెప్పుడూ వట్టిచేతులతో ఇంటికి రాలేదు.

తాను అందరూ చెంచువాళ్లలాగా ఉండకపోవడమూ తననూ తన తల్లినీ అందరూ గౌరవముగా చూడడమూ అతనికి బోధపడినదికాదు. అందుకు కారణమేమై ఉండునా అని అతడు చాలా మందిని అడిగాడు. ఏ కారణముచేతనో వాళ్లు అతనికి సరియైన కారణము చెప్పారుకారు. తన తల్లి తప్ప ఇంకెవరూ తనకు చెప్పరని ఊహించి అతడు ఒకనాడు తల్లిని చెప్పవలసిందని తొందర పెట్టినాడు. తల్లి సందేహించి సందేహించి తుదకు చెప్పింది. పాతాళగంగ కొండలమధ్య నుంచి ప్రవహిస్తూ ఉన్నదనీ ఆ పాతాళగంగ అక్కడకు తూర్పుగా ఎక్కడో అరణ్యము మధ్యకొండలలో మలుపు తిరిగినదనీ. ఆ మలుపు దగ్గర నీరు చలనము లేకుండా ఉంటుందనీ, ఆ మలుపు గుహవలె ఉంటుందనీ, దానిపేరు పీనుగుల గొంది అనీ అక్కడకు వెళ్లినట్లయితే ఇద్దరు చెంచువాళ్లు కనిపిస్తరనీ ఆ చెంచువాళ్లను కలుసుకొని తాను లచ్చి కొడుకు నని చెప్పి, లచ్చి సముద్రాలు మధ్యకు వెళ్లుతున్నదని చెప్పవలసినదనీ వాళ్లే నీకు జన్మవృత్తాంతము యావత్తూ చెప్తుతారనీ ఆమె చెప్పింది. వీరభద్రుడికి అక్కడికి వెళ్లవలెనని కుతూహలము కలిగెను. కాని తల్లిని ఒక్కదానిని వదలిపెట్టి ఎలాగ వెళ్లడం? చెంచురాణి ఆ సంగతి గ్రహించి తనకు అక్కడ ఉన్న చెంచు వాళ్లు తిండి పెట్టుతూ ఉంటారు కాబట్టి ఆ విషయమై అతడు బెంగ పెట్టుకోవలసిన అవసరము లేదని చెప్పింది.

వీరభద్రుడు ప్రయాణానికి సిద్ధపడ్డాడు. విల్లమ్ములు తీసుకొన్నాడు. మొలలో పెద్దకత్తి దోపుకున్నాడు. కట్టుకొన్నబట్టా పై మీద బట్టతోటీ బయలు దేరాడు. అడవులలో నడవడము ప్రారంభించాడు.

తెల్లవారుజామున బయలుదేరి బారెడు పొద్దు ఎక్కేసరికి పెద్ద చెరువు చేరుకున్నాడు. అక్కడ చెంచు గూడెము, లంబాడీ గూడెమూ ఉన్నవి.

ఆ గూడెములవైపు పోక అతడు తోవలో సంపాదించిన మామిడి కాయలూ, టుంకిపళ్లూ, చింతగుల్లలూ తిని, చెరువులో నీళ్లు తాగి ప్రయాణం సాగించాడు. తోవలో చెంచువాళ్లు అతన్ని చూచి ఎవరో పరాయివాడు వచ్చాడనుకొనిని బద్దా అలుగులూ సర్దుకొన్నారు. సమీపమునుంచి చూచి చెంచురాణీ కొడుకు చెంచురాణి కొడుకు అని అరుస్తూ పారిపోయినారు.

నడవగా నడవగా కృష్ణానది కానవచ్చినది. బండలమీద నుంచి మందముగా ప్రవహిస్తూ ఉంది. దానిగట్టునే అతడు నడిచిపోతున్నాడు. వెదురు దుబ్బులలో నుండి అడవికోళ్లు కూయడం ప్రారంభించినవి. కోతులమందలు అతనిని చూచి ఒక బండమీద నుంచి ఇంకొక బండ మీదికి దుముకుతూ పోయి అదృశ్యమైనవి. తోవలో టేకుచెట్లూ, మద్దిచెట్లూ గొడుగు తుమ్మచెట్లూ, మంచిగంధపు చెట్లూ, వెదురు పొదలూ ఎన్నో ఉన్నవి. అతడు వానిని చూడకుండా తల్లి సంగతీ తన సంగతీ తలచుకొంటూ వెళ్లుతున్నాడు. సాయంత్ర మయ్యేసరికి శ్రీశైలము చేరుకున్నాడు. తోవలో చెంచువాళ్లెవళ్ళు అతనికి తటస్థపడలేదు. అతనికి ఆకలి వేసింది. కత్తితో ఒక ఈతచెట్టు పడగొట్టి దానిని నరికి మొవ్వు తిని ఆకలిదప్పులు అణుచుకొన్నాడు. శ్రీశైల దేవాలయానికి ఎదురుగా ఉన్న సత్రపు గదులలో ఆ రాత్రి నిద్రపోయాడు. రాత్రి నాలుగో జామున లేచి, నలిగిన బాటగుండా వెళ్లినాడు. తోవలో వెలుగుబంట్లు అతన్నీ అతని విల్లునూ చూచి తప్పుకున్నవి. జింకలమందలు చెంగుచెంగున దాట్లువేస్తూ పారిపోయినవి. చాలా దూరం నడిచిపోగా అతనికి పాతాళ గంగ గోచరమైంది. పాతాళగంగను అనుసరించి అతడు నడిచి పోయాడు. చిటచిటలాడుతూ ఎండ కాస్తున్నది. పాతాళ గంగలో స్నానము చేసి కడుపునిండా నీళ్లు తాగి ఒక బండప్రక్క నీడలో విశ్రమించాడు. అతనిచుట్టూ

పెద్ద కొండలు; అక్కడక్కడ వెదచల్లినట్లు పెద్ద పెద్ద రాళ్లు. కొండలనిండా చెట్లు. పెద్ద పులులు సంచారం చేసే చోటది. అతనికి అక్కడ కునుకు పట్టింది. ఎంతసేపు నిద్రపోయాడో తెలియదు. కళ్లు తెరచేసరికి అతనికి ఎదురుగా ఒక బండమీద ఒక చెంచుపిల్ల కనబడింది. నల్లని పడుచు చెంచు పిల్ల, పదహారు సంవత్సరముల ఈడుగలది. అతనిని పరకాయించి చూస్తున్నది. ఆమె పక్క ఒక బుట్ట, బుట్టలో పళ్లూ కాయలూ కత్తీ ఉరులూ మొదలైన వస్తువులున్నవి.

చెంచు పిల్లలో నుంచి లావణ్యము సూర్యబింబము నుంచి వచ్చే కిరణములలాగ వచ్చి అతని మనస్సు నాకర్షించింది. అతని మనస్సు మనస్సులో లేదు.

"నీవు చెంచువేనా?" అని ప్రశ్నించింది చెంచుపిల్ల.

"అవును" అన్నాడు వీరభద్రుడు.

"మన మిద్దరమూ ఈ కొండలలో ఉండిపోదాము. నాతోకూడా ఉంటావా?'

"నీకు తల్లిదండ్రులు లేరా?"

"లేరు, ఉన్నారు. నేనడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పవేం?"

"నాకు పీనుగుల గొంది చూపిస్తావా?"

"చూపిస్తే నా నేస్తమవుతావా?"

"మా అమ్మ నడుగుతాను."

"మీ అమ్మ ఎక్కడుంది?"

"నాగలూటిలో"

"నాగలూటిలో అడివేలేదు. ఇక్కడెంత అడవో, మనం స్వేచ్ఛగా తిరుగ వచ్చుకాదూ?"

"అవును".

ఈ రీతిగా కొంతసేపు సంభాషణ జరిగింది. వీరభద్రుడికి చెంచు పిల్ల కడుపునిండా పళ్లు పెట్టింది. ఇద్దరూ కలిసి కేకలు వేసుకొంటూ పాతాళ గంగ అవతలి గట్టుకు ఈదుకుపోయారు. తోవలో ఎన్నో ఊసులు కథలు చెంచుపిల్ల చెప్పింది.ఎన్నో పాటలు పాడింది. ఆ రాత్రి ఒక చెట్టుమీద గడిపారు కబుర్లు చెప్పుకుంటూను. తెల్లవారకుండా లేచి వాళ్లిద్దరూ ప్రయాణం సాగించారు. నలగని బాటలగుండా ఇతరులకు తెలియని మార్గాలగుండా చెంచుపిల్ల అతన్ని తీసుకుపోయింది.

పాతాళ గంగ కొండల మధ్య నుండి ప్రవహిస్తూ ఉన్నది. ఒక చోట పాతాళ గంగకు అడ్డముగా పర్వతము నిలిచి ఉన్నది. కృష్ణానది ఆ పర్వతము చుట్టూ తిరిగి ప్రవహించవలసిన చోటు ఇక్కడ. వరదల రోజులలో కృష్ణానది పర్వతమును పొడిచివేస్తూ ఉంటుంది. చాలా కాలము ఈ రీతిలో చేయడమువల్ల ఆ కొండలలో ఒక మోస్తారు గుహ ఏర్పాటైనది. వరదలు లేని కాలములో ప్రవాహము మందముగా ఉండడము చేత ఆగుహలో నీళ్లు చలనము లేకుండా ఉంటవి. నదిలోపడ్డ మ్రాకులు వగైరా అన్ని వస్తువులనూ కృష్ణానది ఈ గుహలో దాచుకుంటుంది. నదికి ఎగువను ఉన్నతమైన కొండ ఒకటి ఉన్నది. ఆ కొండకు సరాసరి క్రింద పాతాళ గంగ. ఆ కొండ అంచున ఒక నున్నని రాయికలదు. ఆ రాతిమీద రెండు పాదచిహ్నములున్నవి. వాటికి

"సిద్ధ రామయ్య పాదుక"లని పేరు. మోక్షము నాశించే యాత్రికులు ఈ పాదుకల మీద నిలబడి పాతాళగంగకు తమ్ము తామర్పించుకొంటారు. అటువంటి వారినందరినీ కృష్ణానది ఈ గుహలోకి చేర్చుతుంది. దీనికే పీనుగుల గొంది అని పేరు.

పీనుగుల గొందికి అవతలివైపున ఒక చిన్న చెంచుగూడెమున్నది. ఆ చెంచు గూడెముకు నాయకులిద్దరు. గంగడు, గురవడు

చెంచుపిల్లా వీరభద్రుడూ కలిసి ఈ గూడెము చేరుకున్నారు. చెంచుపిల్ల ఈ గూడెము వారికి చాలా పరిచితురాలే. గూడెములో స్త్రీ పురుషులు చెంచుపిల్ల స్వాతంత్ర్యము చూచి ముక్కుమీద వేలుంచుకుంటారు. వారి ఆచార వ్యవహారములతో గాని వారి కట్టుబాట్లతో గాని చెంచు పిల్లకు ఏమీ ప్రసక్తి లేదు. ఒకరి చెప్పుచేతులలో లేకుండా స్వేచ్ఛగా పెరుగుకు వస్తూ ఉంది ఆ చెంచుపిల్ల.

వీరు గూడెము చేరుకునే సరికి గూడెములోని స్త్రీ పురుషులు చాలా మంది వేటకు పోయారు. వీరభద్రుడు చెంచుపిల్లా కలిసి దుబ్బుల వెంట పచారు చెయ్యడం మొదలు పెట్టారు. సాయంకాలము వరకూ వారు ఆ ప్రాంతాల తిరిగి కడుపు నింపుకొని చివరకు గూడెము చేరుకున్నారు.

ఒక రోజున చెంచుపిల్ల అక్కడ స్త్రీ పురుషుల నందరనూ పోగుచేసి నాట్యమాడించింది.

గంగడూ, గురవడూ, వీరభద్రుడూ ఆ నాట్యములో చేరక కొంత దూరముగా ఒక బండమీద కూర్చున్నారు. వీరభద్రుడిని చూడడముతోనే అతను లచ్చి కొడుకని వాళ్లిద్దరూ గుర్తించారు.

"నీవు ఇంతదూరం ఇప్పుడు రావటానికి కారణమేమి?" అని వాళ్లడిగారు.

"మా అమ్మ సముద్రాల మధ్యకు వెళ్లుతుందట. ఆ సంగతి మీతో చెప్పమన్నది" అని వీరభద్రుడు చెప్పాడు.

"గౌరిని నీవెక్కడ చూచావు?" అని వారడిగారు.

"గౌరి ఎవరు?"

'నీతో వచ్చిన చెంచుపిల్ల"

"తోవలో తటస్థపడి నాకు దారి చూపించింది."

"అయితే నీవదృష్టవంతుడవే!"

"ఎందుచేత?"

"గౌరి ఇంతవరకు ఏ పురుషుడితోటీ కలిసిమెలిసి ఉండలేదు." వీరభద్రుడు మాట్లాడలేదు.

"గౌరి చిన్న చెంచురాణీ."

"మా అమ్మను చెంచురాణీ అనీ నన్ను చెంచురాణీ కొడుకని పిలవడానికి కారణమేమిటి?" అని వీరభద్రుడు అడిగాడు.

వారిద్దరిలో కొంచెము పెద్దవాడైన గంగడు ఆ వృత్తాంతమంతా వీరభద్రుడితో ఈ విధముగా చెప్పాడు.

లచ్చి చిన్నతనములో చాలా అందముగానూ చురుకుగానూ ఉండేది. ఆమె ఎక్కలేని కొండలూ చెట్లు లేవు. పురుషులతో సమానముగా వేటాడుతూ ఉండేది. అంతేకాకుండా అడవులలో తిరిగి మందులూ

మాకులూ సంపాదించి వైద్యము చేయడమే కాకుండా కొంతవరకు మంత్రములు కూడా నేర్చుకొన్నది. ఆ కారణము చేత చెంచువాళ్లకు లచ్చి అంటే భయము భక్తి.

చిన్నతనములో లచ్చీ నేను చాలా స్నేహముగా ఉండేవాళ్లము. ఇద్దరమూ టకలిసి వేటకు వెళ్లేవాళ్లము. ఇద్దరమూ ఏటిలో ఈదులాడే వాళ్లము. ఇద్దరమూ నది ఒడ్డున పొంచుండి, ఇసుకలో పడుకోవడమూ మొసళ్లు వచ్చినప్పుడు వాటిని ఉచ్చులతో పట్టుకొనేవాళ్లము. అప్పుడు మాకు భయమంటే ఏమిటో తెలియదు. ఒక్కొక్కప్పుడు చాలా రోజుల వరకూ మేము అడవుల్లో వేటాడుతూ ఉండిపోయేవాళ్లము.

ఆ కాలములోనే లచ్చి నన్ను పెళ్లాడతానని చెప్పింది.

అప్పుడు చెంచువాళ్లకు చాలా కష్టదినములు. అడవులలో పండిన పంటంతా అధికారులు తీసుకుపోయేవారు. మాకు తినడానికి తగిన తిండి ఉండేది కాదు. ఎన్ని విధాలు తంటాలుపడ్డా మాకు ఆకలి అణిగేది కాదు. అప్పుడు మేమందరమూ ఆడవాళ్లు, మగవాళ్లు ఆలోచించాము. మాలో గురవడు చాలా బుద్ధిమంతుడు. అనేక మంది అనేక సలహాలు చెప్పారు. తుదకు అప్పుడు తీర్మానించుకొన్నాము. అధికారులను అడవులలో కాలు పెట్టనివ్వకూడదని. అయితే ఆ రీతిగా చెయ్యడం ఎలాగ? అందరూ ఆలోచించారు. ఎవరికీ మార్గం తోచింది కాదు. ఎవరైనా సరియైన మార్గం ఆలోచించినట్లయితే వారిని లచ్చి పెళ్లాడతాన్నది. గురవడు తాను చేస్తానన్నాడు. నాకు దుఃఖము కలిగింది. లచ్చిమీదా గురవడి మీదా నాకు కోపం వచ్చింది. పగలు తీర్చుకోవడానికి సమయముకాదది.

గురవడు చెంచువాళ్ల నందరినీ పది జట్టులకింద విడదీసి ఒక్కొక్క జట్టుకు ఒక్కొక్క పెద్దను ఏర్పాటు చేశాడు. కొన్ని జట్టులను రోడ్లు కాయడానికి పంపాడు. కొన్ని జట్టులను అడవులలో ఉన్న అధికారుల మీదకు పంపాడు.

తరువాత గురవడు లచ్చిని పెళ్లి చేసుకున్నాడు. లచ్చి తల్లి దండ్రులకు నాలుగు జతల ఆవులనిచ్చి లచ్చిని తీసుకుపోయాడు. ఒకనాడు రహస్యముగా లచ్చిని కలుసుకొని చిన్నతనములో అది అన్నమాట జ్ఞాపకము చేశాను. లచ్చి నవ్వింది ఈ రీతిగా చెప్పింది. "చిన్నతనములో నిన్ను పెళ్లి చేసుకొన్నాను. ఇప్పుడు గురవడిని పెళ్లి చేసుకొన్నాను. నాకిద్దరు భర్తలు ఉండకూడదా?" రహస్యముగా ఇద్దరు భర్తలుండకూడదని నేను చెప్పిన మాటలు పెడచెవిని పెట్టింది. పర్యవసానమేమి జరిగిందంటే - లచ్చి గురవడితో సంసారము చేస్తూ ఉన్నప్పటికీ మేమిద్దరము భార్యాభర్తలవలె ఉండడానికి నిశ్చయించుకున్నాము. ఈ విషయము మాత్రము రహస్యముగా ఉంచాము.

ఆ రోజులలో చెంచువాళ్ల ప్రతాపము లోకానికి వెల్లడయింది. రోడ్లమీద ఎవరు ప్రయాణము చేసినప్పటికీ వాళ్లు చెంచువాళ్ల అలుగులకు గురి అయ్యేవారు. మావాళ్లందరూ అధికారులను దొరికినంతమట్టుకు హతమర్చారు. అడవి సమీపానికి రావడానికి అందరూ భయపడ్డారు. ఆరోజులలో ఎందరిని చెంచువాళ్లు చంపారో ఎందరిని చెర పెట్టారో చెప్పడానికి వీలులేదు అడవి రాజ్యం కొంతకాలం మళ్లీ చెంచువాళ్లు ఏలారు. మా కప్పుడు కడుపు నిండా తిండి దొరికింది. సంతోషించాము.

కాని తలవని తలంపుగా పోలీసుపటాలాలు అడవుల్లో ప్రవేశించినవి. మాకూ వాళ్లకూ అనేక యుద్ధాలు జరిగినవి. మాకు అలుగులూ దబ్బలూను, వాళ్లకు తుపాకులు. ఆ కారణముచేత చెంచువాళ్లు చాలా మంది చచ్చిపోవడం సంభవించింది. అందువల్ల వాళ్లు భయపడి పారిపోవడం మొదలు పెట్టారు. పోలీసువాళ్లు వాళ్లని

అడవులలో జింకలను వేటాడినట్లు వేటాడారు. కొంత కాలానికి అడవి రాజ్యం చెంచువాళ్ల వశం తప్పి తెల్లవాళ్ల స్వాధీనమైనది. చావగా మిగిలిన చెంచువాళ్లు తెల్లవాళ్ల రాజ్యాన్ని ఒప్పుకోక తప్పింది కాదు. మాయలు పన్ని లంచాలిచ్చి ఒక తెల్లదొర చెంచునాయకులను కొందరిని పట్టుకొని ఉరి తీయించాడు. దానితో అల్లరులు సర్దుకొన్నవి.

చెంచువాళ్ల కోపం చల్లార్చడానికి, వాళ్లల్లో మళ్లీ కలవరం కలగకుండా ఉండడానికి, వాళ్లకు సరియైన జీతాలిచ్చి పని చేయించడానికి ఒక తెల్లదొర ఏర్పాటైనాడు. అతడు జాలిగుండెవాడు, మంచి వాడు, అతడు నాగలూటి దగ్గిర బంగళాలో ఉండి అన్ని కార్యములూ న్యాయముగా చక్క పెట్టేవాడు. చెంచువాళ్ల నందరినీ దయతో చూచేవాడు. వాళ్లు కష్టసమయంలో ఉన్నప్పుడు వాళ్లకు డబ్బిచ్చేవాడు. చెంచువాళ్లందరకూ అతడంటే గౌరవమూ భక్తీ కలిగినవి. అందరూ సంతోషం చెంది కాలక్షేపం చేస్తూన్నారు.

లచ్చి నాతో చనువుగా తిరుగుతున్నదనే సంగతి గురవడు గ్రహించాడు. గురవడు లచ్చీ కలసి ఒకనాడు వేటకు వెళ్లారు. నేనూ స్వతంత్రముగా వేటకు వెళ్లాను. ఆ రోజు మధ్యాహ్నము మే మొకచోట తారసపడ్డాము. గురవడికి నన్ను చూడడంతోనే కోపం వచ్చింది. నా మీదకు వచ్చిపడ్డాడు. మే మిద్దరమూ కలియబడ్డాము. లచ్చి నా పక్షము వహించింది. గురవడిని తోసి పారేసింది. గురవడు మాట్లాడకుండా వెళ్లి పోయాడు. ఆ రోజున లచ్చీ నేనూ సాయంకాలమయ్యేవరకూ అడవుల్లో తిరిగి ఇంటికి చేరుకున్నాము.

గురవడు చెంచులలో పెద్దవాళ్లనందరినీ పిలిచి తగువు పెట్టాడు. పెద్దలందరూ విచారణకు పూనుకొన్నారు. ఈ విషయము నిజమేనా అని నన్ను అడిగారు. నేను నిజమే నన్నాను. నిజమేనా అని లచ్చిని అడిగారు. నా ఇష్టమని లచ్చి నిర్లక్ష్యముగా సమాధానం చెప్పింది. నేరము నిర్ధారణ అయినది కాబట్టి పెద్దలందరూ తీర్పు చెప్పారు. గురవడి భార్యయైన లచ్చిని గంగడు మోసం చేసి తన భార్యగా చూచుకొంటున్నాడు కాబట్టి ఈ రోజు నుంచీ గంగడే లచ్చిని ఏలుకోవలసి ఉంటుందనీ గురవడికి అపకారం జరిగింది కాబట్టి అతనికి గంగడు పదిహేను రూపాయలు దండుగ ఇచ్చుకోవలసి ఉంటుందనీ" తీర్పు.

లచ్చి నా వశమైనందుకు నేనూ లచ్చికూడా సంతోషించాము. కాని పదిహేనురూపాయల దండుగ ఇచ్చుకోవడమెలాగ? నావద్ద అప్పుడు ఒక్క రూపాయైనా లేదు. నాకు చెప్పతగ్గ ఆస్తిఏమీ లేదు. దండుగ ఇచ్చుకోక పోయినట్లయితే నన్ను ఏమైనా వాళ్లు చేయవచ్చును. ఏమీ చెయ్యడానికి తోచక నేను లచ్చిని మాత్రం స్వీకరించి దండుగ మాట తలపెట్టకుండా చాలారోజులూరుకున్నాను. చెంచు పెద్దలకు కోపం వచ్చింది. నన్ను శిక్షించడానికి సిద్ధపడుతున్నారు. నా బంధువులూ స్నేహితులూ నా పక్క నుంచి నన్ను కాపాడుటకు ప్రయత్నిస్తున్నారు. అప్పుడు మాలో ఒక యుద్ధము జరగవలసినదే కాని తప్పి పోయింది. కారణమేమిటంటే....

నాగలూటిలో ఉన్న తెల్లదొరకు మా వివాదవృత్తాంతం తెలిసింది. అతడు వచ్చి సంగతి సందర్భములను తెలిసికొని వివాదమునకు కారణము పదిహేను రూపాయలే కదా అనుకొని ఆ రూపాయలు అతడు గురవడికి నా తరపున ఇచ్చి వెళ్లిపోయాడు. కాని ఒక చిక్కు తటస్థించింది. పదిహేను రూపాయలు ఎవరిస్తే వారికే లచ్చి కూడా చెందవలసి ఉంటుంది. లచ్చి నాకే చెందవలసి ఉంటుందని నేను ఎంత చెప్పినా పెద్దలు చెవిని పెట్టారు కారు. అది ఆచారం అన్నారు. మరునాడు వాళ్లు లచ్చిని వెంటబెట్టుకొని తీసుకువెళ్లి "ఈమె నీ భార్య" అని చెప్పి తెల్లదొరకు అప్పచెప్పారు. తానిచ్చిన రూపాయలకు తనకీ ప్రతిఫలము ముట్టినదని తెల్లదొరకు వారు నచ్చ చెప్పారు. తెల్లదొర ఆశ్చర్యపోయాడు. కాని తాను చెంచువాళ్ల ఆచారములకు

బద్ధుడైనట్లు తలచి విధికి తలవంచి ఊరుకున్నాడు. అతడు బ్రహ్మచారి కూడాను. లచ్చి ఆనాటి నుంచి తెల్లదొర ఇంట్లో ఉండడము తటస్థించింది.

లచ్చిని చెంచు పెద్దలందరూ ఈ రీతిగా చెయ్యడం నాకు కష్టమని పించింది. గురవడికి కూడా కష్టమనిపించింది. ఆ కారణము చేత అతనూ నేనూ స్నేహితులమయాము. తెల్లదొర దగ్గిరనున్న లచ్చిని తీసుకరావడానికి ప్రయత్నాలు చేశాము. అందువల్ల చెంచువాళ్లందరికీ మాట వస్తుందని మిగిలిన చెంచువాళ్లు మమ్మలిని మందలించారు. అయినా చెంచు కుటుంబములో పుట్టిన చెంచుదాన్ని పరాయి వాళ్ల కర్పించడం న్యాయము కాదు అని వాళ్లతో చెప్పాము. వాళ్లు విన్నారు కాదు. అప్పుడు మే మిద్దరమూ మా స్నేహితులను బంధువులనూ తీసుకొని, అక్కడ చెంచువాళ్లని కులం తక్కువవాళ్లని నిందించి, బయలుదేరి వచ్చి ఇక్కడ ఈ పీమగులగొంది దగ్గిర ఒక గూడెము నిర్మించుకొని కాపురం చేస్తున్నాము. మా ఇద్దరికీ లచ్చిమీద అభిమానం పోలేదు. ఎప్పటికైనా దానిని మా వశం చేసుకోవలెననే ఆశతో ఉన్నాము.

లచ్చి దొరగారింట్లో ప్రవేశించింది. కొన్నాళ్ల వరకూ లచ్చికీ దొరగారికీ సంభాషణ జరగలేదు. కాని అక్కడి నుంచి లేచి పారిపోయి వస్తే దొర ఏమి చేసిపోతాడో అని భయం. అది అటుండగా అక్కడ కూటికీ బట్టకూ లోటులేకుండా దివ్యముగా జరిగిపోతున్నది. అటువంటి భాగ్యము వదలిపెట్టడానికి కూడా ఆమెకు మనస్కరించింది కాదు. దొర గారు క్రమక్రమముగా లచ్చితో మాట్లాడడం మొదలు పెట్టారు. "నా ప్రియ, ఇటు వచ్చుము. నాకొక ముద్దు నిచ్చుము" అనే వారట. లచ్చికీ విలువయైన బట్టలూ నగలూ మంచి మంచి ఆహారమూ పెట్టేవారట. దానాదీనా వారిద్దరికీ అన్యోన్యం కుదిరింది. ఇద్దరూ భార్యాభర్తలలాగ ఉంటున్నారని చెంచువాళ్లకు తెలిసింది. చెంచువాళ్లు దొరగారితో మాట్లాడవలసి వచ్చినా, దొరగారితో తమ కష్టసుఖాలు చెప్పుకోవలసి వచ్చినా, దొరగారిని ఏమైనా కోరవలసివచ్చినా, లచ్చి ద్వారానే ఆ పనులు చేసేవారు. లచ్చి క్రమక్రమముగా చెంచువాళ్లందరకూ దేవత వంటిదైనది.

తెల్లదొర లచ్చిని "బెస్సీ, నా ప్రియా, బెస్సీ" అని పిలిచేవాడు. చెంచువాళ్ల వ్యవహారాలు పరిష్కరించవలసి వచ్చినప్పుడల్లా తెల్లదొర తన బెస్సీ సలహా లేనిదే ఏపనీ చేసేవాడు కాదు. లచ్చి చెంచువాళ్లందరికీ సాధ్యమైనంతవరకూ ఉపకారం చేసేది.

తెల్లదొరా బెస్సీ కలిసి అప్పుడప్పుడు, కొందరు చెంచువాళ్లను తీసుకొని, షికారు వెళ్ళేవారు. ఆ సమయాలలో బెస్సీ తుపాకీ గురి తప్పకుండా కాల్చడం నేర్చుకొన్నది. ఇది చూచి చెంచువాళ్లు బెస్సీ అంటే భయముతో ఉండేవారు. ఆ రోజులలోనే చెంచువాళ్లు లచ్చికి చెంచురాణి అనే పేరు పెట్టారు. దొరగారు కూడా ఈ మాట విని సంతోషించి చెంచురాణి అని ఆమెను పిలిచేవారు.

ఒకనాడు నేను గురవడూ కలిసి నాగలూటి వెళ్లాము. అక్కడ కొన్నాళ్లు వేచి ఉండి సమయము కనిపెట్టి లచ్చిని రహస్యంగా కలుసుకొన్నాము. మేము కొత్తగా నిర్మించిన కొత్త గూడెముకు తీసుకొని పోతే వస్తుందేమోనని అడిగాము.

లచ్చికి మామీద అభిమానం తగ్గలేదు. కాని మాతో వచ్చినట్లయితే దొర ఏమైనా చేసిపోతాడనీ, మాకే కాకుండా చెంచువాళ్లందరకూ అది శ్రేయస్కరము కాదనీ ఏమేమో సాకులు చెప్పి తప్పించుకొన్నది. మా ప్రయత్నాలు నిష్ఫలమైనవి. అప్పుడు లచ్చి కడుపుతో ఉంది. దొర ఆవిడను రోజు రోజూ ఎక్కువ ఆదరముతో చూస్తున్నాడు. ఆ రోజులలో లచ్చిని కాలు కదపనిచ్చేవాడు కాడు. రాత్రింబవళ్లు తన దగ్గిరే గడిపేవాడు. లచ్చికి దొర అంటే ఎక్కడాలేని ప్రేమ. ఇట్లా అన్యోన్యముగా ఉంటూ ఉండగా ఇంతట్లోకి దొరకు బదిలీ అయినది.

ఆ సంగతి లచ్చితో చెప్పితే తనను కూడా తీసుకువెళ్లమని ఎంతో ప్రార్థించింది. అది పొసగదన్నాడు దొర. చివరకు లచ్చి ఒప్పుకొన్నది. దొర ఆవిడకు కొన్ని బహుమతులిచ్చి అక్క డనుంచి వెళ్లిపోయాడు. చెంచురాణీ ఒక్కర్తె ఆ ప్రాంతాల గుడిసె వేయించుకొని అందులో ఉంటూ ఉన్నది.

ఈ సంగతి తెలిసి నేనూ గురవడూ కలిసి మళ్లీ నాగలూటి వెళ్లినాము. లచ్చి మమ్ములను చూచి కళ్లనీరు పెట్టింది. మాతోరమ్మని ఆమెను కోరితే తనస్థితి మా తో చెప్పి రానన్నది. అప్పుడు ఒక తుపాకీ, ఒక వెండి సిగరెట్టు కేసూ, మూడు కాసులూ మా చేతికి జాగ్రత్త చేయమని చెప్పి ఇచ్చింది. తాను కోరినప్పుడు వాటిని తిరిగి ఇయ్యవచ్చునని చెప్పింది. నీవు వచ్చావు కాబట్టి, అవి నీ తండ్రివి కాబట్టి నీకే చెందవలసినవి. నీవు చిన్న శిశువుగా ఉన్నప్పుడు మేము మళ్లీ నాగలూటి వెళ్లి లచ్చిని రమ్మన్నాము. తెల్లదొర ఎప్పుడైనా ఆ ప్రాంతాలకు రావచ్చుననీ అందుచేత తానక్కడనే ఉండవలెననీ ఎప్పటికైనా తాను తెల్లదొర దేశం వెళ్లవలెననీ, తన కొడుకు పెద్దవాడైనాక తన్ను తప్పకుండా తన తండ్రి దగ్గిరికి తీసుకువెళ్లుతాడనీ ఏమేమో ఆటంకములు చెప్పింది. తెల్లదొర కాపురం చేసే రోజుల్లో అతడు తన దేశాన్ని గురించీ తన దేశస్థులను గురించీ వారి వేషభాషలు ఆచార వ్యవహారములను గురించీ ఆమెతో చెప్పాడు. అప్పటి నుంచీ లచ్చికి ఆ దేశం వెళ్లవలెననీ ఆ దేశంలో తన భర్తతో కూడా కాపురం చేయవలెననీ కోరిక."

వీరభద్రుడు తన తల్లి కథ ఆమూలాగ్రముగా విన్నాడు తన పుట్టుక సంగతి తెలుసుకున్నాడు. ఉండుండి తన తల్లి సముద్రాల మధ్యకు వెళ్లిపోతానని చెప్పడం అప్పుడతనికి బోధపడింది.

గౌరి ఇంతట్లోకి పరుగెత్తుకొని వచ్చి "ఇంతసేపూ ఏమి చేస్తున్నావు నాకు కనిపించకుండా. రా నాట్యమాడదాం రా" అని చెయ్యి పట్టుకు తీసుకుపోయింది. చాలా సేపు వారు చెంచువాళ్లందరితో కలిసి ఆడుతూ సరదాగా గడిపారు.

వీరభద్రుడు ఆ రోజుననే తుపాకీ వగైరా వస్తువులు గంగడు, గురవళ్ల దగ్గిర పుచ్చుకొని ఇంటికి వెళ్లడానికి ప్రయాణమయ్యాడు. చెంచుపిల్ల కూడా వస్తానన్నది.

వాళ్లిద్దరూ మరుసటి దినం ఉదయం ప్రయాణమయినారు. కొత్త దోవల గుండా చెంచుపిల్ల అతన్ని తీసుకుపోతున్నది.

ఆనాటి సాయంకాలం వారు ఒక కొండకొలను దగ్గర విశ్రమించారు. సంతోషముగా కబుర్లు చెప్పుకొన్నారు. చెంచుపిల్ల అక్కడ అప్పుడు తనను పెళ్లి చేసుకోమని అతనిని కోరింది. "మీ తల్లిదండ్రులకు కట్నము కింద ఆవులను ఇస్తేనేకాని లేకుంటే పేచీ వస్తుందేమో" అన్నాడు. "నన్ను అందరూ చిన్న చెంచురాణీ అంటున్నారు. నేనే అందరినీ శాసిస్తాను. నాకు చెప్పేవాళ్లెవళ్లూ లేరు" అని ఆమె చెప్పింది.

"నీవు చిన్న చెంచురాణీ వయితే నీకంటే పెద్ద చెంచురాణీ ఒకతె ఉండవచ్చు కదా, ఆమె మాటలూ వినవా?"

"ఎవరు పెద్ద చెంచురాణీ?"

"నా తల్లి"

"నిజంగా! అయితే వింటాను. అందుచేతనే నిన్ను పెళ్లి చేసుకొందామని నాకు తోచింది."

"నేను నిన్ను పెళ్లాడనంటే ఏమి చేస్తావు?"

"నిన్ను నేను పెళ్లాడుతాను. నేను చిన్న రాణీని. నా మాట నీవు వినాలి."

"పెళ్లి చేసుకొన్న తరువాత కూడా నీ మాట నేను వినవలసి ఉంటే నేను పెళ్లి చేసుకోను."

"అప్పుడు నీ మాట నేను వింటానులే" అని చెంచుపిల్ల అతనిని సమీపించి బతిమాలేటట్టు నిలుచున్నది. వీరభద్రుడు చిట్టచివరకు పెళ్లి చేసుకోవడానికి ఒప్పుకున్నాడు. కాని తన తల్లితో చెపితేనే కాని ముందుగా మాట ఇవ్వనన్నాడు. చెంచుపిల్ల కొంతసేపు కోపగించి కొంతసేపు ఏడ్చింది. అక్కడ నుంచి వెనక్కు వెళ్లిపోతానన్నది. ఇక ముందు అతనికి తోవ చూపించనంది. ఇన్నీ చేసి చివరకు అతని కంఠాన్ని కౌగిలించుకొని అక్కడ అప్పుడు తనను పెళ్లి చేసుకుంటేనే గాని వదలిపెట్టనన్నది. వీరభద్రుడు చివరకు ఒప్పుకున్నాడు.

కొండసరస్సు నీళ్లలో నక్షత్రాలు ప్రతిఫలిస్తున్నవి. చెట్ల కొమ్మల సందులలో నుంచి గాలి నెమ్మదిగా వీస్తున్నది. వెదురు పొదలలో రొదలు వినబడతున్నవి. అప్పుడే పక్షి దంపతులు గూళ్లల్లో నిద్రపోవడానికి ప్రయత్నిస్తున్నవి. ఒక పక్షి మాత్రము కొమ్మమీద కూర్చుని చల్లగా పలుకుతున్నది. ఆ సమయాన ఆ స్థలాన ఆ చెంచు పిల్లకూ చెంచు వాడికీ వివాహము జరిగింది. పెండ్లి పెద్దలు లేని వివాహము, కట్నములులేని వివాహము జరిగింది.

మొదట మానవ దంపతులకు ఇటువంటి సందర్భములలోనే వివాహము జరిగి ఉంటుంది.

తమ వివాహము స్థిరపడినట్లు నిదర్శనముగా వారు ఒకరినొకరు ముద్దు పెట్టుకున్నారు. ఒక్కమారు ఒకరి కౌగిలిలో ఒకరు ఒదిగినారు. చెట్టుమీద పక్షి మరీ మధురముగా పాడింది.

తెలవారుజామున చెంచులిద్దరూ కిలకిలాడుతూ కబుర్లు చెప్పుకుంటూ నాగలూటి వైపు నడిచివెళ్లారు. వారికి ప్రపంచమంతా కలకలలాడుతున్నది. నడక శ్రమగా లేదు. చెంచుపిల్ల మాటలలో, నడకలో, కథలలో అవయవములలో అంతటా ఉత్సాహమే; అంతా నవ్వే.

వారిద్దరూ నాగలూటి చేరుకున్నారు. వీరభద్రుడు తన గుడిసె దగ్గిరికి చెంచు పిల్లను తీసుకువెళ్లాడు. అక్కడ అతని తల్లి కనిపించింది కాదు. పొరుగు చెంచువాళ్లు వచ్చి అతనితో ఈ రీతిగా చెప్పారు. అతడు వెళ్లిన మరునాడే చెంచురాణీ జబ్బు పడినదనీ ఆ జబ్బులోనే "నేను సముద్రాల మధ్యకు వెళ్లిపోతున్నా" అని ఉండుండి చెప్పి మరణించిందనీ.

వీరభద్రుడు చాలాసేపు దుఃఖించాడు. చెంచుపిల్ల అతనిని ఓదార్చింది మరునాడే వారిద్దరూ నాగలూటి పుష్కరిణిలో స్నానము చేసి దట్టముగా ఉన్న అడవులలో వన్యమృగములతోపాటు కాపురము చెయ్యడానికి వెళ్లిపోయారు.

వీరభద్రుడు ఇంకా విచారముగా ఉండడము చూచి చెంచుపిల్ల గౌరి అతనితో అన్నది "నీ తల్లి చెంచురాణీ సముద్రాల మధ్యకు పోయింది. నీ భార్య చెంచురాణీ నిన్ను వదలకుండా ఈ అడవులలోనే నీతో తిరుగుతున్నది. ఇంకా నీకెందుకు విచారం?"